PHEGEA

driemaandelijks tijdschrift van de

VLAAMSE VERENIGING VOOR ENTOMOLOGIE

Afgiftekantoor Antwerpen X ISSN 0771-5277

Redactie-adres: W. O. De Prins, Diksmuidelaan 176, B-2600 Antwerpen (Belgium).
e-mail: willy.deprins@village.uunet.be.

Jaargang 28, nummer 4 1 december 2000

Scrobipalpa costella, een nieuwe soort voor de Belgische fauna (Lepidoptera: Gelechiidae)

Willy De Prins

Abstract. *Scrobipalpa costella*, a new species for the Belgian fauna (Lepidoptera: Gelechiidae)
One specimen of *Scrobipalpa costella* (Humphreys & Westwood, 1845) was captured on 18 August 1977 in Zwijndrecht (province of East Flanders, Belgium). The species occurs very locally in Europe from till Romania. The caterpillar lives on *Solanum dulcamara*.

Résumé. *Scrobipalpa costella*, une espèce nouvelle pour la faune belge (Lepidoptera: Gelechiidae)
Un exemplaire de *Scrobipalpa costella* (Humphreys & Westwood, 1845) a été capturé le 18 août 1977 à Zwijndrecht (province de Flandre orientale). Cette espèce est distribuée très localement en Europe d'Irlande jusqu'en Roumanie. La chenille vit sur *Solanum dulcamara*.

Key words: *Scrobipalpa costella* – Belgium – faunistics.

De Prins, W.: Diksmuidelaan 176, B-2600 Antwerpen (willy.deprins@village.uunet.be).

In een kleine collectie Microlepidoptera, ter determinatie aangeboden door B. Maes, werd een exemplaar van *Scrobipalpa costella* (Humphreys & Westwood, 1845) aangetroffen dat op 18.VIII.1977 gevangen was te Zwijndrecht (prov. Oost-Vlaanderen). Het is de eerste maal dat deze soort voor België wordt vermeld. Ze moet in de lijst (De Prins 1998: 78) net na *Scrobipalpa brahmiella* (Heyden, 1862) worden ingevoegd.

S. costella is een erg lokale soort die slechts in enkele landen van Europa voorkomt: Denemarken, Tsjechië, Nederland, Groot-Brittannië, Ierland, Frankrijk, Oostenrijk en Roemenië (Povolný 1996: 114, Elsner, Huemer & Tokár 1999: 44). In Nederland komt de soort voor in 14 uurhokken, verspreid over 4 kustprovincies. Ze wordt er gerekend tot abundantieklasse 1, hetgeen aanduidt dat de soort erg lokaal voorkomt en in erg weinig individuen (Kuchlein 1993: 220, 494). In Frankrijk is de soort redelijk verspreid, maar steeds langs de kustgebieden. Lhomme (1946–1963: 625–626) vermeldt 14 departementen.

De rups leeft op *Solanum dulcamara* (Solanaceae). Als jonge larve mineert ze in een blad van deze plant. Soms spint ze twee bladeren samen. Het blad met een mijn heeft een gekrulde bladrand en is meestal bruin. In een later stadium dringt de rups door in een ander blad, in de vrucht of zelfs in de stengel. Omdat de rups vrij regelmatig van plaats

verandert, laat ze nogal wat sporen na op de plant. Ze kan aangetroffen worden van midden september tot mei van het daaropvolgende jaar. De verpopping vindt plaats tussen enkele samengesponnen bladeren of in de stengel (Stainton 1867: 80, Jansen 1999: 53). De volwassen vlinders werden waargenomen vanaf einde augustus tot in juni van het volgende jaar. De soort komt bij voorkeur aan bosranden voor (Elsner, Huemer & Tokár 1999: 44). In Nederland wordt *S. costella* echter uitsluitend in de kustgebieden aangetroffen (Jansen 1999: 56). De vondst bij Zwijndrecht sluit daar goed bij aan.

Figuur 1: *Scrobipalpa costella* (Humphreys & Westwood, 1845), België, Oost-Vlaanderen, Zwijndrecht, 18.VIII.1977, leg. B. Maes.

Referenties

De Prins, W., 1998. Catalogue of the Lepidoptera of Belgium. — *Studiedocumenten van het K.B.I.N.* **92**: 1–236.

Elsner,G., Huemer, P. & Tokár, Z., 1999. *Die Palpenmotten (Lepidoptera, Gelechiidae) Mitteleuropas. Bestimmung – Verbreitung – Flugstandort – Lebensweise der Raupen.* — F. Slamka, Bratislava, 208 p.

Jansen, M. G. M., 1999. The genus *Scrobipalpa* in The Netherlands (Lepidoptera: Gelechiidae). — *Nederlandse Faunistische Mededelingen* **9**: 29–78, pl. 1–6.

Kuchlein, J. H., 1993. *De Kleine vlinders. Handboek voor de faunistiek van de Nederlandse Microlepidoptera.* — Pudoc, Wageningen, 715 p.

Lhomme, L., 1946–1963. *Catalogue des Lépidoptères de France et de Belgique. Volume II. Pars 2.* — Le Carriol, par Douelle (Lot), pp. 489–1253.

Povolný, D., 1996. Gnorimoschemini — In: Karsholt, O. & Razowski, J.: *The Lepidoptera of Europe, A Distributional Checklist.* — Apollo Books, Stenstrup, 380 p.

Stainton, H. T., 1867. *The Natural History of the Tineina. Volume X. Containing Gelechia Part II.* — John van Voorst, Paris, Berlin, 304 p., 16 colour plates.